

מדינת ישראל

משרד המשפטים
לשכת המשנה לפרקליט המדינה
(תפקידים מיוחדים)

כ"ו כסלו תשע"ז
26 דצמבר 2016
מס' תיק: 55-13-6
מס' מכתב: 811-99-2016-010604

אל: משתתפי הישיבה

הנדון: סיכום דיון בנושא פעילות נגד חיילים חרדים והפועלים לגיוסם

1. ביום 12 בדצמבר 2016, קיימתי עימכם ישיבה בנושא פעילות הנעשית נגד חיילים חרדים והפועלים לגיוסם. ישיבה זו, נערכה בהמשך למספר דיונים קודמים בעבר, לרבות דיונים בראשות פרקליט המדינה, וכן דיונים שונים בפורומים שונים לרבות אצל סגן שר הביטחון וראש אכ"א בצה"ל, אשר העלו את הצורך בישיבה זו.
2. במהלך הישיבה ביקשתי לבחון עימכם את העניינים הבאים: סטטוס החקירה בכל תיק שנפתח בגין אירועים מסוג זה, זאת על מנת לבחון האם נעשו כל הפעולות האפשריות; לנתח ביחד מגמות וקשיים בתיקים השונים ולשפר את דרך ואופן הפעולה בעקבות ניתוח רוחבי זה; לסקור פעולות יזומות אשר בוצעו ולבחון יחד פעולות יזומות דרכי פעולה נוספות בשיפור האכיפה, כמו גם שיפור שיתוף הפעולה.
3. בישיבה השתתפו: נצ"מ דוד אוסמו- ק' אח"מ מחוז ש"י; נצ"מ עופר מועלם- ק' אח"מ מחוז תל אביב; נצ"מ מוטי שיף - ק' אח"מ מחוז ירושלים; סנ"צ גבי דדון- רענ"ח מחוז דרום; רפ"ק אריה אלקובי- ע' ק' אח"מ צפון; רפ"ק ירון בנימין- חטיבת החקירות, מטא"ר; מר מנדי כץ – ראש תחום גיוס חרדים בצה"ל.
4. בפתח הדיון, הודגשה, על ידי החתום מטה, חשיבות הטיפול בתיקים אלו. על אף שהעבירות הנחקרות, אינן מהחמורות בספר החוקים, נוכח החשיבות הציבורית בשילוב חרדים בצה"ל וההגנה על המשרתים בצבא והפועלים לגיוסם, קיימת חשיבות באכיפה דווקנית ביחס לפעולות המבוצעות נגדם, והעולות כדי עבירה. בעבר, סוכם לרבות בדיונים אצל פרקליט המדינה ור' אח"מ כי תיקים אלו יתועדפו ע"י המשטרה, הן ברמת קדימות הטיפול, הן ברמת הגורם המטפל והן בפיקוח אשר יערך על הטיפול. מבחינת הפרקליטות סוכם, כי תיקים אלו, ככלל, יטופלו ברמת הפרקליטות ולא ברמת התביעות.

5. לקראת הישיבה, הועבר על ידינו מסמך מרכז אשר חולק למשתתפי הישיבה, המהווה סקירה של האירועים ואופן הטיפול בתלונות או באירועים הנוגעים לחיילים חרדים והפועלים לגיוסם, אשר הועברו לידיעתנו ע"י המשטרה ובאמצעות פורום המשותף לגורמי הצבא, המשטרה ופרקליטות המדינה.
6. במסגרת הישיבה, התבקשו נציגי המשטרה, לפרט אודות הטיפול ביחס לכל תיק ותיק ולציין דפוסי קשיים, עימם הם מתמודדים במהלך חקירת אירועים מסוג זה. במהלך הישיבה, הוצג כל אירוע לגופו ואופן הטיפול שנעשה בו במחוז הרלבנטי. הוצעו, במידה והיה צורך בכך, רעיונות שונים לקידום הטיפול בתיקים הפרטניים וכן רעיונות לטיפול בכלל התיקים, ברמה הארצית.
7. על פי הנתונים שהועברו אלינו בעיקר מחטיבת החקירות של המשטרה ומהדיון עלה כי, בין השנים 2012 ועד כה נפתחו כ-60 תיקי משטרה. בשנת 2012 ידוע לנו על תיק בודד שנפתח, בשנת 2013 נפתחו 3 תיקים, בשנת 2014 נפתחו 5 תיקים, בשנת 2015 נפתחו 13 תיקים ובשנת 2016 ועד מועד הדיון נפתחו 37 תיקים בגין פעילות הנעשית נגד חיילים חרדים והפועלים לגיוסם. על אף, שחלק מהפער נובע מהעדר רישום בשנים 2012-2014, התרשמות המשתתפים הינה שמדובר בתופעה בעלת היקף מוגבל ביחס לתופעות פשיעה אחרות.
8. מניתוח התיקים ומהדיון עלה, כי עיקר התלונות נוגעות לקריאות ופרסומים מעליבים (חלק נגד כלל החיילים החרדים המשרתים ולא נגד חייל ספציפי), הטרדות טלפוניות, ובמקרי הקיצון תקיפות פיזיות ברף חומרה נמוך.
9. מרבית התיקים, שעולים כדי עבירה, נסגרים בשל קושי באיתור החשוד או בזיהוי. מדובר בחלק מהמקרים באירועים קצרים, שלאחריהם העברין נמלט ועל אף פעולות חקירה שונות, לא ניתן לאתר.
10. בחלק מהמקרים עלה, כי התלונה לא נעשתה בסמוך להתרחשות האירוע, מה שהקשה עוד יותר על איתור חשודים (בחלק מהמקרים התלונה הוגשה לאחר מספר שעות ובמקרה הקיצון לאחר מספר ימים או שבועות).
11. באשר להטרדות טלפוניות, בחלק מהמקרים השיחות נעשו מתוך מוסד או ישיבה או באמצעות טלפונים לא מזוהים, מחו"ל או באמצעות תוכנות המקשות על זיהוי המספר. על אף פעולות חקירה שונות ומגוונות אשר מבצעת המשטרה, לא תמיד ניתן להגיע למתקשר. יצוין, כי במקרה בו הטלפון נעשה מישיבה, נערכה שיחה עם ראש הישיבה ולאחריה נפסקו ההטרדות ממספר זה. סוכם, כי יש לשמר דרך פעולה זו.

12. בשני מקרים, בהם הייתה תשתית ראייתית הוגשו כתבי אישום, ע"י הפרקליטות. התיקים טופלו מיידית כתיקי מעצר. האחד, תיק פל"א 15-370657, במסגרתו חייל חרדי הותקף בבית כנסת, בליווי קריאות "חרד'ק". הנאשם בתיק הורשע בבית משפט השלום בירושלים בעבירה של העלבת עובד ציבור וכעת, התיק מצוי לקראת טיעונים לעונש. על אף הזיכוי מעבירת התקיפה, להרשעה חשיבות רבה שכן ישנה קביעה שיפוטית המאמצת את עמדת המדינה ולפיה, קריאות מעין אלו עולות כדי עבירה.

השני, תיק פל"א 16-3240009, בו הוגש כתב אישום לאחרונה, על ידי פרקליטות מחוז דרום, נגד 3 נאשמים, בגין עבירות תקיפה, קשירת קשר, הסגת גבול, איומים ועוד, אשר בוצעו ביחס לרב העיר קריית גת, הרב הבלין. הנאשמים, נכנסו לביתו של הרב, השתוללו, איימו ואף תקפו את הרב ורעייתו, בשל פעילותו והקשר שלו עם הצבא בכל הנוגע לתלמידים בזרם חב"ד. התיק נוהל כתיק מעצר, ואחד הנאשמים אף נעצר עד תום ההליכים. החלטה זו, נותרה בתוקפה על אף ערר שהוגש לבית המשפט המחוזי.

13. פעולות יוזמות נעשו בעיקר במחוז ירושלים, באזורים הרלוונטים, ואולם בפעולות שנעשו לא נעשו פעולות תקיפה נגד החיילים. בעבר, במסגרת הדיונים, הועלה רעיון של תקיפה כלכלית ובחינת המשך תקצוב של מוסדות הפועלים נגד חיילים חרדים, מהדיון עלה, שבשלב זה אין מספיק מידע לטיפול האמור. המשטרה, תמשיך לבחון עניין זה.

14. עוד עדכנה המשטרה, כי נוצרו סביב הטיפול האמור, קשרי עבודה מול מצ"ח, וכרגע בוחנים פעולות משותפות.

לאחר דיון, סיכם החתום מטה, על דעת המשתתפים כדלקמן:

א. לאחר מעבר על מספר משמעותי של תיקים באופן פרטני, נמצא כי התיקים מטופלים כנדרש, מבוצעות פעולות חקירה לא מבוטלות לרבות בדיקת מצלמות, פעולות מז"פ, וגביית עדויות. נמסר כי התיקים מתועדפים ומטופלים ע"י יחידות חקירה מובילות, ונעשה בעניין פיקוח ובקרה ע"י קציני החקירות וק' האח"מ המחוזיים, אשר בחלק מהמקרים, מבקשים בחינה נוספת של התיק וביצוע פעולות נוספות.

סוכם, כי המשטרה תשמר טיפול זה, ובפרט את הפיקוח והמעקב הצמוד.

ב. המשטרה תשלים את ההתייחסות לתיקים לגביהם עדיין יש פער במידע עד ל- 10.1.17. באחריות ירון בנימין (הפערים הועברו עוד קודם לדיון ובשנית לאחריו). הטבלה ששימשה בסיס לדיון, תשמש כטבלת מעקב, אשר תנוהל ותעודכן ע"י המשטרה. הטבלה המעודכנת תועבר לפרקליטות, כל חודשיים.

ג. המשטרה תשקול הקמת פל"א דוק' משותף לתיקים אלו, וזאת על מנת שניתן יהיה לבחון את הטיפול באופן רוחבי, ולהכיר את כלל הטיפול, ע"י כלל היחידות.

ד. במהלך הישיבה עלה, כי קיים דפוס פעולה של פגיעה במנעולי דלתות וכניסות לבתים פרטיים של גורמים שונים העוסקים בגיוס חרדים ובשילובם בחברה. התיקים מתנהלים במחוזות שונים ועל כן הם לא נבחנו במבט חותך מחוזות, שיש בו כדי להגדיל את יכולת פענוח התיקים. סוכם כי הגורם המתכלל בחטיבת החקירות, יהיה ער לנקודה זו ועם איתור דפוס פעולה, ימונה גוף חוקר מוביל שיהיה בקשר עם שאר המחוזות.

במקרה הקונקרטי, סוכם כי כלל תיקים אלו, יטופלו ע"י אח"מ ש"י. נבקש להעביר עדכון ביחס לדפוס זה ולפעולות אשר בוצעו עד 15.1.16.

ה. הגורמים הרלוונטיים בצבא ובמשרד הבטחון, יחדדו שוב בפני הגורמים הרלוונטיים, את חשיבות הגשת תלונה מיידית ע"י הנפגעים, וזאת על מנת להגביר את אפקטיביות הטיפול. בכל מקרה, יש לפנות מיידית למוקד 100, אשר יגיע למקום ויבצע פעולות חקירה ראשוניות ויעדכן את הגורמים הרלוונטיים במחוז. באחריות מנדי כץ, נציג משרד הביטחון, להטמיע ולפעול ליישום האמור.

ו. פעולות יזומות: מהמשטרה נמסר, כי במחוז ירושלים בתוכנית העבודה לשנה הקרובה סוכם על המשך ביצוע פעולות יזומות שונות באזורים הרלוונטיים. מחוז ת"א, אשר גם בו יש צבר של פעולות נגד חיילים חרדים באזורים מסוימים, יפעל לבצע פעולות יזומות באזורים אלו. בנוסף תמשיך המשטרה לבחון, האם יש מידע ויכולת לבצע אכיפה כלכלית.

ז. על מנת לשפר את תחושת המתלוננים אשר נפגעים מהפעולות סוכם, כי הם יעודכנו אודות החקירה אשר בוצעה בעניינם. **סוכם, כי הם יוגדרו כ"נפגעי עבירה", ויעודכנו בדבר התפתחות התיק.** צויין לחיוב, המקרה של א.א, אשר בעקבות פנייתו אלינו, נוצר קשר עם מרחב דן, ולאחר עידכונו, הוא מסר שהוא מרגיש כי עניינו טופל בצורה רצינית ומקצועית. סוכם, כי כלל המחוזות, יצרו קשר עם נפגעי העבירה עד 1.2.17, ויעדכנו אותם אודות סטטוס הטיפול בתיק. עוד סוכם, כי ימסר לנפגעים איש קשר, והם יעודכנו בצורה יזומה כל 3 חודשים.

ח. יש לחזק ולשמר את המשך קבלת הדיווחים באמצעות הקבוצה המשולבת לצבא, משטרה ופרקליטות. בהמלצת מר מנדי כץ, ראש תחום גיוס חרדים בצה"ל, סוכם כי תיבחן אפשרות כי ימונה רפרנט לנושא בצבא, אשר יהא אמון על תלונות חיילים בנושא ויוכל לתת מידע בזמן אמת, לגורמים הרלבנטיים, ביחס לכל אירוע לגופו.

בברכה,

שלומי אברמזון, עו"ד

פרקליטות המדינה – תפקידים מיוחדים

העתק: פרקליט המדינה

המשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים) (בפועל)
לשכת היועץ המשפטי לממשלה

ר' אח"מ

רח"ט חקירות

סא"ל אודי שגיא, ראש ענף יעוץ כ"א ופרט, צה"ל.